

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

Quis censeatur proprius Parorochus, vt validè matrimonium contrahatur.
Cap. X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

aim non teneretur denunciare
Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 13. n. 2. quem refert, & sequitur Vulp. in Prax. iudic. cap. 15. num. 22.

- 8 Secus esset, si matrimonium celebratum fuerit coram Parocho, & testibus consocijs illius impediendi; quia tunc celebrandum iterum esset coram Parocho & testibus, quamuis alter solus ex duobus testibus requisitis, vel solus Parochus impedimentum sciret, extra tamen sacramentum confessionis: in eo enim casu iudicium desunt necessaria ad valorem matrimonij, cum vel Parochus, vel alter testis requisitus non sit testis valoris matrimonij, sed eius nullitatis, ut dicit idem *Sanch. d. lib. 2. disp. 37. num. 10. & seq. Bonacin. de matrim. q. 3. pun. 15. in fin.*
- 9 Idem dicendum, quando impedimentum dirimens esset publicum, quia in hoc etiam casu requireretur presentia Parochi, & testium: ut pluries resoluit *Rota Romana teste Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 32. nu. 157.* cum enim ratificatio actus inuvalidi nihil aliud sit, quam novus actus *l. affe. toto de Hered. instit. l. obuenire solet ff. de verb. signif. propterea omnis forma, & solemnitas, quæ debet intervenire in actu, ut valeat, intervenire etiam debet in ratificatione* *Rota in Romana donationis 13. Junij 1586 coram Card. Seraphin: & coram Greg. XV. dec. 395. n. 9. & seq.* Unde minoris, & mulieris ratificatio requirit easdem solemnitates, quæ sunt necessariæ in celebrando contractu de nouo

Beltramin. ad Greg. loco cit. nu. 17. & alij communiter.

S V M M A R I V M.

- 1 Proprius Parochus intelligitur etiam ille, in cuius Parochia quis habitat maiore anni parte, etiam si non habeat animu perpetuo manendi.
- 2 An ad hunc effectum opus sit expectare, ut maiore anni parte quis in Parochia commoretur.
- 3 Quid sit data opera quis incipiat alibi habitare, ut effugiat proprium Parochum.
- 4 Parochus, cui commissum est suum Parochianum matrimonio coniungere, potest etiam alienum cum suo coniungere.
- 5 An validum sit matrimonium, cui assistit Parochus viri vel mulieris in aliena Parochia, vel Diocesi.
- 6 Matrimonio vagorum assistere potest quilibet Parochus, in cuius Parochia commorantur.
- 7 Vagus quis dicatur.
- 8 An validum sit matrimonium vagorum celebratum coram Parocho & testibus absque tamen licentia ordinarij.
- 9 Qui habet duo domicilia, coram alterutro Parocho matrimoniu validè contrahit: limitatur numero 10.
- 11 An validum sit matrimonium celebratum coram Parocho, vel Vicario Episcopi, qui nondum est sacerdos.
- 12 An Parochus possit licentiam matrimonio assistendi concedere alteri, qui non sit Sacerdos

13. *Huiusmodi licentia actum pre-
cedere debet.*
14. *An Vicecuratus amouibilis pos-
sit alteri talem licentiam con-
cedere.*
15. *An validum sit matrimonium
celebratum coram Parocho pu-
tatio.*
16. *An validum sit matrimonium,
cui assistit Parochus excommu-
nicatus vitandus.*
17. *An talis Parochus possit alteri
similiter excommunicato licen-
tiam concedere assistendi ma-
trimonio.*
18. *An valeat institutio Vicarij fa-
cta ab Episcopo excommunica-
to non tolerato.*

CAP. X.

Quis censetur proprius Paro-
chus, ut validè matrimo-
nium contrahatur.

Tatuit Sacra Tridē-
tina Synodus, ut
matrimonium co-
ram duobus, vel
tribus testibus, ac
proprio Parocho, vel alio Sacer-
dote de licentia Parochi, vel or-
dinarij celebretur, *ut in sess. 24:
de ref. matr. cap. 1.* alias est ipso
iure nullum ita, ut sola declara-
toria opus sit, *ut censuit Sac.
Congregatio, ac Rota Romana in
Toletana matrimonij 10 Decem-
bris 1625. corā Merlino Impress.
apud Barbof. de offic. & pot. Episc.
par. 2. all. 32. post num. 77.* neque
in hoc excusat ignorantia etiam

inuincibilis, aut vrgens necessi-
tas, quia matrimonium contra-
ctum sine forma substantiali est
inualidum in omni casu, *ut d.
Bonacin. de matrim. q. 2. pun. 8. n.
11 & alij communiter.*

Observant autem Doctores,
quod proprius Parochus ille etiā
dicitur, in cuius Parochia alter
ex contrahentibus habitat, seu
commoratur maiore anni parte,
siue sit vir, siue mulier *iuxta cap.
fin. de Paroch. ibi, cum ad inha-
bitandum in ea se quamplurimū
contulissent, & cap. in nostra de
Sepult. ibi soluta quarta parochia-
li Ecclesia, de cuius Parochia
mortuorum corpora assumuntur,
ita Nau. conf. 3. num. 1. de Clan-
dest. Despons. & in Man. cap. 25.
num. 144. Piasec. in Prax. par. 2.
cap. 4. num. 3. Vulp. in Prax. iud.
cap. 15. nu. 16. Ricc. in Prax. for.
eccles. par. 1. ref. 225. & par. 4. ref.
292. & censuit etiam Sac. Cong.
teste Bonacin. ubi supra nu. 1. &
ideò necessè non est, ut habeat
animum ibi perpetuò manendi,
dummodò habitatio brevis tem-
poris non sit, *ut d. Barbof. d. p.
2. all. 32. nu. 57. & seq. Ricc. d. p. 4.
ref. 292.* quia sicut eo casu con-
trahitur domicilium parochiale
ad suscipiendā sacramenta, ex-
cepto ordine, & tonsura: ita
etiam coram Parocho illius loci
matrimonium potest celebrari
*Bonacin. de matrim. q. 2. pun. 8. n.
2.* ex quo infert Ricc. d. ref. 292.
quod Parochia acquiritur ratio-
ne habitationis per scholares,
famulos, & mercenarios non ad
breuē tempus locantes operas
suas*

suas in domo heri, ac per eos, qui ex causa pestis, aut belli aliò con- fugiunt; neque opus est expectare, vt maiori anni parte quis in Parochia cõmoretur, sed statim ac incipit habitare cum animo manendi maiore anni parte, seu cum intentione agendi aliquod negocium, quod maiorem anni partem expostulat, efficitur Parochianus, etiam si habeat animũ redeundi expedito negotio. *Sã- ch. lib. 3. disput. 23. num. 14. Vulp. in Prax. cap. 15. num. 16. quos refert, & sequitur Barbof. loco cit. n. 64.* quemadmodum domicilium acquiratur statim ac quis incipit habitare cum animo perpetuò manendi. *Idem glos. ff. ad municip. Ricc. d. par. 4. resol. 3. 192.* quod procedit, etiam si data opera quis incipiat alibi habitare, vt effugiat proprium Parochum: quia in hoc vitatur iure suo. *Rot. in d. Toletana matrimon. coram Merlino Bonac. d. q. 2. pun. 8. m. 7. & alijs.*

4. Quare validum esset matrimonium, cui assistit Parochus habitationis femine, quando contrahitur in Parochia habitationis vxoris: & e contra sufficeret Parochus viri, quando contrahitur in Parochia habitationis viri: quia cum Parochus committatur suum Parochianum matrimonio coniungere, censetur etiam commissum, alienum cum suo coniungere. *Naud. conf. 3. de Clandest. despons. & in man. cap. 25. nu. 144. & ita etiam declarauit Sac. Congregatio, ac Rota Romana teste Barbof. de offic. & potest. Episcop.*

part. 2. allegat. 32. numer. 165. quod etiam ex eo probatur, quia Concilium Tridentinum solum statuit, matrimonium esse contrahendum coram Parocho, & non magis expressit Parochum viri, quam femina, vt obseruat Bonac: *de matrim. d. quest. 2. punct. 8. nu. 30.* Vnde vtriusvis Contrahentis Parochum nuptias benedicere, posse resoluit DD. apud Barbof. *ubi supra n. 185.*

5. Obseruant 2. quod ad validitatem matrimonii sufficit presentia Parochi viri, vel mulieris, etiã si in aliena Parochia; vel Diocesi contrahatur sine licentia Parochi illius loci: quia huiusmodi assistentia non pertinet ad iurisdictionem contentiosam, sed voluntariã, & ideo potest exerceri extra Parochiam. *arg. l. 2. ff. de offic. Procons. Dian. part. 3. tractat. 4. resol. 232. Bonacin. de matrim. quest. 2. punct. 8. num. 16. Barbof. d. part. 2. allegat. 32. num. 95. & 114. Ricc. in Prax. for. Eccles. par. 3. resol. 424. & censuit etiam Sac. Congregatio teste Nau: conf. 4. nu. 1. de Clandest. Despons. Pãsec. in Prax. Episc. op. par. 2. cap. 4. num. 32. idem dicendum, si matrimonium celebretur coram Sacerdote de licentia Parochi viri in Parochia mulieris, etiam si in diuersis Diocesisibus ipse Parochus constitutus sint, vt censuit etiam Sac. Congreg. apud Farinac. decis. 131. part. 4. Diuersi.*

6. Obseruant 3. matrimonio vtorum assistere posse quemlibet Parochum, in cuius Parochia cõmoranatur, etiam si non habeat a-

nimum ibi perpetuò manendi, obtenta tamen prius licentia ab ordinario loci *iuxta formam Concilij Tridentini sess. 24. de ref. matrim. cap. 7. Bonacin. d. quest. 2. punct. 8. nu. 9. & censuit Sac. Congregat. teste Barbof. d. part. 2. alleg. 32. num. 72. & seq.* Vbi etiam dicit, hoc procedere, etiamsi alter tantam alienigena, vel vagus sit, cum valeat matrimonium præsente Parocho, cuiusvis, ex contrahentibus.

7 Vagus verò dicitur, qui non habet certum domicilium, & habitationem, sed modò huc, modò illuc vagatur *Bar. in l. Prætor ait nu. 24. ff. de Dign. inf. Clar. f. fin. q. 39. vers. sed hic quæro, & idèò ubique conveniri potest tam civiliter, quam criminaliter, etiam si alibi delictum commiserit glo. in l. 1. C. ubi de crim. ag. Ricc. in Prax. for. Eccles. part. 4. resolut. 354 ubi ref. 356. & seq. dicit, dispositionem Concilij loco cit. non habere locum in Incolis, qui notè sunt in ijs locis ubi contrahunt: quia incola dicitur habere certum domicilium *l. pupillus f. incola ff. de Verb. signif. l. domicilium, ubi gloss. ad municip. l. si in Patria & l. ciues. C. de Incol. lib. 10. secus si essent ignoti: tunc enim Parochus eorum matrimonio interesse non potest absque licentia ordinarii, etiamsi habeant certum domicilium, ut d. Ricc. ubi supra d. p. 4. ref. 357.**

8 An verò valeat matrimonium vagorum celebratum à Parocho coram duobus, vel tribus testibus absque licentia ordinarij? affir-

mat Barbof. part. 2. allegat. 32. nu. 74. ubi citat *Basl. Pöbl. & Sacram. matrimon. lib. 5. cap. 14. numer. 8. Capcaul. de Admin. matrim. in ne cessitat. quest. 14. Föllinc. tract. 10. cap. 6. quest. 5. n. 2. 12. Homobon. de Bon. de Exam. Eccles. tract. 11. cap. 10. quest. 23. resolut. 1. & 2. & alios contra Ricc. in Prax. d. part. 4. resolut. 358.*

9 Observant quartò, quod si quis haberet duo domicilia ita, ut æqualiter ferè habitet in utroque loco, puta si hyeme habitet in uno loco, æstate verò in alio, coram alterutro Parocho matrimonium validè contraheret: quia uterque est proprius Parochus; sicut enim potest acquiri duplex domicilium, ita etiam duplex parochia *cap. 2. de Sepult. in 6: Rota in d. Follina na matrimonij coram Merlino & ita etiam tenent alij DD. apud Barbof. d. part. 2. allegat. 32. numer. 69.*

10 Si verò contrahentes Ruri, aliove loco recreationis causa, vel ad ruralia exercenda aliquot diebus, vel mensibus habitarent redituri deinde ad solitum domicilium, tunc matrimonium coram Parocho proprii Domicilii, non autem coram Parocho Ruris esset celebrandum *Nau. cons. 7. de Chrest. Despons. Ricc. in Prax. part. 1. ref. 225. & hanc veriorè dicit Gutier. de matrim. cap. 63. n. 20. & decisum refert Di in par. 3. tractat. 4. resolut. 231. & ita tenent alij communiter per tex. in capit. is qui de sepult. in 6.*

11 Observant quintò, validum esse matrimonium contractum coram

ram ipsomet Parocho, vel Vicario Episcopi, qui nondum est Sacerdos *Nau. cons. 19. c. 10. de Clādest. despons. Bonacin. de matrim. q. 2. pun. 8. n. 19. c. censuit Sac. Cong. apud Farinac. dec. 70. part. 4. Diuers. idemque quoad Cardinales in ecclesijs suorum titularum, ac de Abbate Ecclesię nulli Episcopo subiectę, atque alijs habentibus iurisdictionem ordinariam, vel quasi Episcopalem dicunt a lli DD. apud Barbof. d. p. 2. allegat. 32. num. 120. c. seq. conuenientius tamen est, vt id committant alicui Presbytero, qui eorum loco interfit, vt d. *Nau. d. cons. 10. de Clādest. despons. Piassec. in Prax. Episcop. part. 2. cap. 4. numer. 32.**

12 Alter verò, qui de licentia Parochoi assistit, debet esse Sacerdos, vt censuit Sac. Congreg. apud Farinac. dec. 70. part. 4. Diuers. Bonacin. loco cit. d. pun. 8. num. 19: quia ita præscribit Concilium d. sess. 24. de ref. matrim. cap. 1. ibi, qui aliter quam presente Parocho, vel alio Sacerdote de ipsis Parocho, vel ordinarij licentia &c.

13 Huiusmodi verò licentia actum præcedere debet ita, vt non sufficiat ratihabitio post matrimonium celebratum: quia quę de substantia sunt, in ipso actu adhiberi debent cap. auditis. c. eap. quia propter de Elect. glos. c. omnes in l. vniuersa. C. de Precib. Imper. offer. quamuis a testatio Parochoi de licentia suffragetur etiã post contractum matrimonium, vt decisum refert Barbof. d. alleg. 32. n. 136.

14 Addit Nau. cons. 13. numer. 3.

de Clādest. Despons. c. alij. quod Vicecuratus amouibilis ab ipso Parocho, seu Ordinario etiã verbaliter ad exercenda ea omnia, quæ ad curam pertinent, deputatus potest alteri Sacerdoti facultatem concedere assistendi matrimonio: quamuis enim delegatus ad vniuersam Parochiæ curam, alteri Sacerdoti totã curam delegare nequeat, aliquas tamen causas, seu certos actus potest subdelegare iuxta glos. communiter receptam in cap. cum causam verb. Delegatus ex. de Appell.

16 Observant sextò, validum etiã esse matrimonium celebratum coram Parocho putatiuo, dummodò habeat titulum coloratũ, & concurrat cõmunis error vulgi iuxta terminos l. Barbarius ff. de offic. Præt. quia tunc huiusmodi defectum supplet Ecclesia, nisi fortè adsit impedimentum iuris Diuini, aut naturalis: ecclesia enim supplet solum defectum iuris humani, vt docent DD. apud Bonacin. de matrim. d. q. 2. punct. 8. n. 27. c. 28.

16 Observant septimò, valere matrimonium, cui assistit Parocho excommunicatus etiã vitandus, vel suspensus, aut interdictus, vel irregularis, aut specialiter prohibitus ab Episcopo, nè aliquos matrimonio iugeret: quia non propterea definit esse Parocho, ita Dian. part. 5. tractat. 9. resolut. 78. c. 80. vbi cit. Hurtad. disput. 3. de matrim. diff. 8. nu. 26. Coninch. de Sacrament. disput. 27. dubit. 2. Pont. de

matrim. lib. 3. cap. 17. §. v. nu. 9. & alios, quibus adde Bonacin. d. pñ. 8. num. 24. Ricc. in Prax. senecoles. p. 3. ref. 424. qui putant, hoc etiam procedere in Vicario Parochi suspeso, vel excommunicato, & ita etiam censuit Sac. Congreg. apud Paninat. dec. 89. par. 4. Divers. idēque dicit Barbof. d. all. 32. nu. 90. & 103. si Parochus ipso iure, vel per sententiam esset beneficio priuatus, dummodo possessione spoliatus non sit.

17. Addit Bonacin. ubi supra n. 25. Parochum etiam excommunicatum vitandum posse licentiam matrimonio assistendi, concedere alteri Sacerdoti similiter excommunicato, vel suspeso, aut irregulari: tum quia sicut Parochus excommunicatus non est priuatus auctoritate assistendi, ita nec potestate dandi prædictam licentiam: tum etiam quia talis Sacerdos excommunicatus, vel irregularis, cui id Parochus committit, est adhuc Sacerdos, & ideo matrimonium coram eo celebratum est validum, ita etiam sentit S. syr. de Censur. lib. 5. cap. 22. nu. 26. quem refert Barbof. d. par. 2. all. 32. num. 111. quibus adde Hurtad. d. disp. 5. de matrim. diffic. 8. nu. 27. & alios apud Dian. par. 5. tr. 9. ref. 80. ubi notat, quod Parochus huiusmodi licentiam concedens nullū actum iurisdictionis exercet, sed tantum designat personam, quæ matrimonio assistat iuxta ordinationem Concilij; & ideo facta huiusmodi designatione Sacerdos non a Parocho,

sed a Concilio accipit potestatem. Hæc tamen ratio non militat in Vicario, quem Episcopus suspensus, aut excommunicatus non toleratus in sua Diocesi insituit: quia talis institutio est manifestus actus Iurisdictionis, ac proinde facta a sic excommunicato nihil valet; Unde si ille assisteret matrimonio, vel alteri committeret, matrimonium nullum esset Mar. Aler. de Censur. to. 1. lib. 1. disp. 8. cap. 6. vers. ex dictis Sanch. lib. 3. disp. 30. num. 10. quos refert, & sequitur Barbof. d. par. 2. all. 32. num. 119.

SVMMARIUM.

1. Matrimonium contractum vigore dispensationis super impedimento consanguinitatis, vel affinitatis non expressa copula est nullum.
2. Copula incestuosa aperienda est, si habita fuit sub spe facilius obtinenda dispensationis, vel cum tractatu matrimonij vel cum scientia, vel ignorantia impedimenti.
3. An si quis post obtentam huiusmodi dispensationem iterum copulam habeat, noua indigeat dispensatione.
4. Quid si copula esse cœculta.
5. Et quid si copula cum affine, vel consanguinea non fuit cœpleta.
6. An copula incestuosa sit exprimenda, si incestus fuit occultus.
7. In huiusmodi dispensationibus gradus remotior attenditur, trahit que secum propinquorem.
8. An littera Apostolica, quibus datur